

Guia pràctica: Contractació sostenible - Contractació Sector Públic

1/ Què és la contractació sostenible?

L'OPORTUNITAT DE DONAR MÉS VALOR

Objectiu: Comprendre el concepte de contractació pública sostenible i el seu marc normatiu a la LCSP.

Definició

La contractació pública sostenible és un procés pel qual els òrgans de contractació han de procurar obtenir béns, serveis i obres d'una manera que generi beneficis no només econòmics, sinó també mediambientals i socials. L'objectiu és reduir l'impacte ecològic i fomentar la responsabilitat social al llarg de tot el cicle de vida dels contractes.

Marc normatiu

La LCSP recull la contractació sostenible als articles 1 (principis), 99 (definició de les necessitats), 201 (condicions especials d'execució) i 148 (criteris de valoració). La Directiva 2014/24/UE estableix l'obligació d'integrar consideracions mediambientals i socials en els procediments de contractació.

Pilars de la sostenibilitat

- Dimensió **mediambiental**: reducció d'emissions, eficiència energètica, economia circular.
- Dimensió **social**: ocupació de col·lectius vulnerables, igualtat de gènere, condicions laborals dignes.
- Dimensió **econòmica**: eficiència de la despesa, innovació, desenvolupament local.

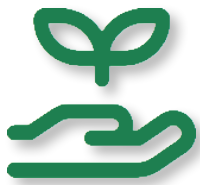

La contractació sostenible NO és una càrrega addicional, sinó una oportunitat per obtenir més valor públic. Cada euro gastat pot generar beneficis socials i mediambientals tangibles.

2/ Criteris mediambientals

TOTS HI GUANYEM

Objectiu: Identificar els principals criteris mediambientals que es poden incorporar als contractes públics.

Els criteris mediambientals es poden incorporar a diferents fases del procediment:

- a l'objecte del contracte (definint necessitats sostenibles),
- a les especificacions tècniques (requeriments concrets),
- als criteris d'adjudicació (puntuació) i
- a les condicions especials d'execució (com s'executarà).

Tipus de criteris

Els criteris poden ser:

- **obligatoris** (clàusules d'execució que el contractista ha de complir) o
- **valorables** (es puntuen per millorar l'oferta).

És important que siguin proporcionats a l'objecte del contracte i verificables mitjançant certificacions o declaracions responsables.

Exemples de criteris mediambientals

 Eficiència energètica: vehicles elèctrics o híbrids, equips amb baix consum, edificis amb certificació energètica A o B.

 Economia circular: materials reciclats, embalatges reutilitzables, gestió de residus, productes desegona vida.

 Ecoetiquetes: distintius oficials com el Distintiu Ecològic de la UE, Cicle de Vida Verd, etiquetes energètiques.

 Mobilitat sostenible: flotes amb baixes emissions, transport públic per als treballadors, logísticaverda.

 Ús eficient de recursos: estalvi d'aigua, productes sense substàncies perilloses, fusta de fonts sostenibles (FSC/PEFC).

3/ Criteris socials

TOTS HI GUANYEM

Objectiu: Conèixer els criteris socials que es poden integrar en els contractes públics per generar impacte positiu.

Els criteris socials permeten abordar qüestions com:

- l'ocupació de persones en risc d'exclusió,
- la igualtat d'oportunitats,
- les condicions laborals dignes,
- l'accessibilitat universal i els drets humans a la cadena de subministrament.

Són especialment rellevants en contractes de serveis, obres i subministraments tèxtils o electrònics.

✓ Reserva de contractes

La LCSP permet reservar determinats contractes a centres especials d'ocupació, **empreses d'economia social** o empreses que compleixin criteris d'inserció laboral. Aquesta reserva pot arribar al 100% del contracte i és una eina molt efectiva per generar ocupació per a col·lectius vulnerables.

Exemples de criteris socials

Inserció laboral: contractar persones aturades de llarga durada, persones amb discapacitat, joves en situació de vulnerabilitat.

Igualtat de gènere: plans d'igualtat, proporció de dones en llocs de responsabilitat, salari igual per feina igual.

Accessibilitat: disseny universal, accessibilitat a edificis i transports, productes adaptats.

Drets laborals: compliment de convenis col·lectius, condicions de treball dignes, prevenció de riscos laborals.

Comerç just: productes certificats Fairtrade, cadena de subministrament lliure d'explotació infantil.

4/ Implementar la Contractació Sostenible

REQUERIR-LA ALS PLECS

Objectiu: Aprendre a integrar criteris de sostenibilitat en els documents del procediment de contractació.

Definició de necessitats

El primer pas és definir les necessitats de manera sostenible. En lloc de demanar "paper d'impressora", es pot demanar "paper d'impressora amb contingut reciclat mínim del 50%". La definició ha d'estar justificada i ser proporcionada a l'objecte del contracte.

On incloure els criteris

- **Especificacions tècniques:** requeriments obligatoris que tots els ofertants han de complir.
- **Criteris d'adjudicació:** aspectes que es puntuen i permeten diferenciar les ofertes.
- **Condicions d'execució:** obligacions durant l'execució del contracte.

Passos per implementar criteris sostenibles

- 1 **Identificar** l'impacte mediambiental i social del contracte
- 2 **Definir** objectius de sostenibilitat assolibles i verificables
- 3 **Seleccionar** criteris proporcionats a l'objecte del contracte
- 4 **Establir** mecanismes de verificació (certificats, declaracions)
- 5 **Incloure** els criteris als plecs amb redacció clara i precisa
- 6 Preveure el **seguiment i control** durant l'execució

5/ Checklist i exemple pràctic

VERIFICACIÓ I CAS PRÀCTIC DE CÀLCUL

Objectiu: Disposar d'una guia ràpida per verificar la correcta integració de criteris sostenibles.

Checklist de verificació

- He **identificat** l'impacte ambiental i social del contracte?
- Els **criteris** són proporcionats **a l'objecte del contracte**?
- Els **criteris** són **verificables** mitjançant certificacions o declaracions?
- He **justificat** la inclusió dels **criteris** a la memòria del plec?
- He establert **mecanismes** de **seguiment i control**?
- Els **criteris** **no limiten** indegudament la competència?
- He previst el **preu dels criteris** sostenibles al **pressupost**?

Exemple pràctic: Contracte de neteja sostenible

Criteris mediambientals inclosos:

- Especificació tècnica: productes de neteja amb ecoetiqueta europea
- Criteri d'adjudicació (15 pts): pla de gestió de residus
- Condició d'execució: vehicles elèctrics per al transport

Criteris socials inclosos:

- Criteri d'adjudicació (10 pts): pla d'igualtat de gènere
- Condició d'execució: mínim 5% personal amb discapacitat
- Reserva: clàusula d'inserció laboral per a col·lectius vulnerables

Resultat: Contracte amb 25 punts de criteris sostenibles (sobre 100).
Genera impacte ambiental positiu i ocupació per a col·lectius en risc d'exclusió.